

ODPORÚČANIE RADY**z 13. júla 2018,****ktoré sa týka národného programu reforiem Slovinska na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovinska na rok 2018**

(2018/C 320/23)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 22. novembra 2017 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2018. Náležite zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv vyhlásený Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Komisia 22. novembra 2017 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Slovinsko určila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Rada prijala 14. mája 2018 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny ⁽³⁾ (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu“).
- (2) Slovinsko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu, ako sa zohľadňuje v nasledujúcich odporúčaní, najmä v odporúčaní 1.
- (3) Správa o krajine na rok 2018 bola pre Slovinsko uverejnená 7. marca 2018. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Slovinsko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 11. júla 2017 ⁽⁴⁾, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Slovinska pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020. Bolo v nej zahrnuté aj hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011, výsledky ktorého boli takisto uverejnené 7. marca 2018. Na základe svojej analýzy Komisia dospela k záveru, že v Slovinsku neexistujú makroekonomické nerovnováhy.
- (4) Slovinsko predložilo 13. apríla 2018 národný program reforiem na rok 2018 a 26. apríla 2018 program stability na rok 2018. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Podľa článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013⁽¹⁾ platí, že ak je to potrebné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí.
- (6) Slovinsko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a vzťahuje sa naň prechodné dlhové pravidlo. Program stability na rok 2018, ktorý predložila dočasná vláda, je založený na predpoklade nezmenenej politiky. Vláda podľa neho očakáva, že celkový prebytok sa v roku 2018 zlepši na 0,4 % HDP a v roku 2021 dosiahne 0,9 % HDP. Za predpokladu nezmenenej politiky sa strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je prebytok na úrovni 0,25 % HDP, do roku 2021 neplánuje dosiahnuť. Podľa programu stability na rok 2018 sa očakáva, že pomer verejného dlhu k HDP v roku 2018 klesne na 69,3 % HDP a ďalej klesne na 58,3 % HDP v roku 2021. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je realistický.
- (7) Rada 11. júla 2017 odporučila Slovinsku, aby zabezpečilo, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov⁽²⁾ v roku 2018 nepresiahne 0,6 %, čo zodpovedá ročnej štrukturálnej úprave vo výške 1,0 % HDP. Zároveň bolo uvedené, že v posúdení návrhu rozpočtového plánu na rok 2018 a následnom posúdení rozpočtových výsledkov za rok 2018 sa bude musieť náležite zohľadniť cieľ, ktorým je plnenie zámerov fiškálnej politiky, ktoré prispievajú k posilneniu prebiehajúceho oživenia a k zabezpečeniu udržateľnosti verejných financií. Po tom, ako Komisia pri príprave svojho stanoviska k návrhu rozpočtového plánu Slovinska na rok 2018 posúdila mieru oživenia v Slovinsku a náležite zvažila jeho problémy v oblasti udržateľnosti, sa pre rok 2018 vyžaduje fiškálne štrukturálne úsilie najmenej 0,6 % HDP bez akejkolvek dodatočnej prípustnej odchýlky počas jedného roka. Zodpovedá to nominálnej miere rastu čistých primárnych verejných výdavkov, ktoré nepresahujú 1,5 %. Vzhľadom na celkové posúdenie vychádzajúce z prognózy Komisie z jari 2018 existuje riziko značnej odchýlky od odporúčaného postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2018.
- (8) Vzhľadom na pomer dlhu verejnej správy k HDP Slovinska nad úrovňou 60 % a vzhľadom na predpokladanú pozitívnu produkčnú medzeru krajiny vo výške 4,1 % HDP v roku 2019 by nominálna miera rastu bez čistých primárnych verejných výdavkov nemala presiahnuť 2,2 %, čo zodpovedá štrukturálnej úprave 1,0 % HDP na základe spoločnej dohodnutej matice úprav požadovanej v Pakte stability a rastu. Zároveň existujú náznaky, že nevyužitá kapacita v hospodárstve je podhodnotená, keďže sa očakáva, že inflácia dosiahne 2 % v roku 2019, podzamestnanosť bude nad predkrízovou úrovňou a investície zaznamenajú oživenie po výraznom poklese v krízových rokoch. Z realistického nástroja navyše vyplýva, že existujú určité náznaky vysokého stupňa neistoty, pokiaľ ide o odhady produkčnej medzery založené na spoločnej metodike. Na uvedenom základe sa javí vhodné dosiahnuť ročnú štrukturálnu úpravu vo výške 0,65 % HDP, ktorá zodpovedá maximálnej miere rastu čistých primárnych verejných výdavkov na úrovni 3,1 %. Za predpokladu nezmenenej politiky existuje v roku 2019 a v rokoch 2018 a 2019 posudzovaných spoločne riziko značnej odchýlky od uvedenej požiadavky. Slovinsko podľa prognózy splní prechodné dlhové pravidlo v roku 2018 a dlhové pravidlo v roku 2019. Rada celkovo zastáva názor, že od roku 2018 by sa mali prijať potrebné opatrenia, aby sa dodržiavali ustanovenia Paktu stability a rastu.
- (9) Vláda predložila návrhy na reformu systému zdravotnej starostlivosti. Návrh zákona o zdravotnej starostlivosti a zdravotnom poistení, ktorý je ústredným prvkom reformy a zaručí financovanie systému zdravotnej starostlivosti z dlhodobého hľadiska, bol predložený na konzultáciu hospodárskej a sociálnej rade v decembri 2017, ale keďže nebol prijatý pred voľbami, vyhladky na jeho prijatie sú neisté. V súčasnosti sa pracuje na návrhu zákona o dlhodobej starostlivosti, ktorého cieľom je dosiahnuť, aby sa dlhodobá starostlivosť stala novým pilierom sociálneho zabezpečenia ako doplnok k ostatným systémom sociálneho zabezpečenia (zdravotná starostlivosť, sociálna starostlivosť a dôchodkové zabezpečenie). Stále nie je isté, ako Slovinsko zvýši nákladovú

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Čisté primárne verejné výdavky pozostávajú z celkových verejných výdavkov bez úrokových výdavkov, výdavkov na programy Únie plne hrađených z fondov Únie a nediskrečných zmien vo výdavkoch na dávky v nezamestnanosti. Tvorba hrubého fixného kapitálu financovaná z vnútroštátnych zdrojov je rozložená na obdobie štyroch rokov. Diskrečné opatrenia na strane príjmov alebo zvýšenia príjmov vyplývajúce z právnych predpisov sú započítané. Jednorazové opatrenia na strane príjmov aj výdavkov sú vzájomne započítané.

efektívnosť, dostupnosť a kvalitu starostlivosti v budúcnosti. V roku 2017 boli prijaté návrhy na zmenu zákona o zdravotníckych povolaniach, zákona o službách zdravotnej starostlivosti, zákona o právach pacientov a zákona o stanovení intervenčných opatrení na zaistenie finančnej stability verejných inštitúcií zdravotnej starostlivosti a musia sa teraz realizovať, aby sa zabezpečila dostupnosť a kvalita starostlivosti. Podnikli sa prvé kroky na vykonávanie národného plánu zdravotnej starostlivosti na roky 2016 – 2025. Postupne sa zavádzajú rodinné ambulantly kliniky, podľa plánu sa má do roku 2020 vytvoriť systém hodnotenia zdravotníckych technológií a riešeniami elektronického zdravotníctva (eHealth) sa zlepši monitorovanie na celoštátnej úrovni. Okrem toho sa očakáva, že výhody plynúce z lepšie koordinovaného verejného obstarávania pomôžu zvýšiť nákladovú efektívnosť obstarávania.

- (10) Hospodárska a sociálna rada v júli 2017 jednomyselne prijala dokument s názvom „Základy modernizácie systému dôchodkového a invalidného poistenia v Slovinskej republike“. Uvádzajú sa v ňom rôzne opatrenia, ako by sa dali dosiahnuť primerané dôchodky a udržateľný a transparentný dôchodkový systém. Doteraz však chýba konkrétny akčný plán na prijatie týchto opatrení a napriek dohode medzi sociálnymi partnermi a vládou o prijatí reformy do roku 2020 nebolo ani stanovené obdobie začatia realizácie reformy. Výzvy pretrvávajú v týchto oblastiach: zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť a primeranosť dôchodkového systému úpravou zákonného veku odchodu do dôchodku a podporou neskoršieho odchodu do dôchodku; zvýšiť rozsah doplnkových dôchodkových systémov; primerane riešiť otázku meniaceho sa individuálneho kariérneho vývoja a znížiť riziko chudoby osôb v dôchodkovom veku.
- (11) Hospodárstvo naďalej rástlo a ďalej sa zlepšila situácia na trhu práce a trendy v sociálnej oblasti. Podiel osôb vystavených riziku chudoby alebo sociálnemu vylúčeniu sa znížil, ale v prípade starších osôb, a najmä žien, zostáva nad priemerom Únie. Zamestnanosť sa naďalej zvyšovala, pričom nezamestnanosť sa ďalej znížila. Vo viacerých povolaniach sa však objavili náznaky nedostatku pracovnej sily. Dlhodobá nezamestnanosť zostáva na úrovniach pred krízou a predstavuje takmer polovicu celkovej nezamestnanosti. Výzvy pretrvávajú najmä v kategórii starších pracovníkov, keďže ich účasť na trhu práce a miera zamestnanosti je jedna z najnižších v Únii. Slovinská spoločnosť rýchlo starne, čo znamená znižovanie počtu obyvateľstva v produktívnom veku a ponuky pracovnej sily. V reakcii na tento trend vláda pripravila „Stratégiu aktívneho starnutia“, doteraz však nepripravila žiadne konkrétne akčné plány.
- (12) Starnutie obyvateľstva zdôrazňuje potrebu zvýšiť účasť na vzdelávaní dospelých, ktorá sa od roku 2010 znižuje a je obzvlášť nízka u nízkokvalifikovaných a starších pracovníkov. Zlepšením zručností prostredníctvom celoživotného vzdelávania by sa zvýšili možnosti zamestnania, najmä v prípade nízkokvalifikovaných a starších pracovníkov. Miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných pracovníkov sa zlepšila, ale zostáva pod úrovňami pred krízou a pod priemerom Únie. Z hodnotenia aktívnych politík trhu práce vyplýva, že väčšina programov dosahuje dobré výsledky, no výdavky v tejto oblasti, ako aj miera účasti nezamestnaných osôb na programov sú naďalej obmedzené. Hoci reforma trhu práce z roku 2013 zjavne pomohla niektorým zraniteľným skupinám zamestnať sa, zamestnania na dobu určitú sú naďalej problémom.
- (13) Prijali sa opatrenia s cieľom zlepšiť možnosti financovania podnikov v Slovinsku a poskytnúť im alternatívu k bankovým úverom. Závislosť od bankových úverov však naďalej predstavuje problém pri financovaní, najmä v prípade malých a stredných podnikov, pre ktoré prístup k financovaniu zostáva prekážkou rastu. Súčasná opatrenia sa zatiaľ nepretavili do zlepšenia financovania, obzvlášť v prípade inovačných firiem. V Slovinsku je len malý počet prudko rastúcich podnikov, ktorým navyše chýba dostatočná podpora na rozšírenie činnosti. Rizikový kapitál ako jedna forma kapitálového financovania rastie, ale z veľmi nízkej počiatočnej úrovne. Inovatívnym spoločnostiam by zároveň prospel aj efektívnejší verejný výskum, ktorý však brzdia ťažkosti v podobe prilákania domácich a zahraničných talentov a v podobe nedostatku financovania založeného na dosiahnutých výsledkoch. Úroveň súkromných investícií v Slovinsku je naďalej pomerne nízka v porovnaní s partnerskými krajinami, takže táto oblasť si zasluhuje sústredené úsilie o ďalšie zlepšenie rámcových podmienok pre investície, najmä v oblastiach s veľkým potenciálom zvýšiť produktivitu.
- (14) Podniky brzdi stále vysoké regulačné a administratívne zaťaženie. Byrokracia je považovaná za jeden z najproblematickejších faktorov pri podnikaní v Slovinsku. Súvisí to predovšetkým s neistotou a zložitou daňových postupov, ale netýka sa len tejto oblasti, keďže na to, aby súd prejednal obchodné prípady, ešte stále treba približne jeden rok. Slovinsko vytvorilo nástroj, ktorý by mal pomôcť znížiť administratívnu záťaž, a zavádza ho. V rámci jeho zavádzania sa značná časť krokov ešte nevykonala.

- (15) Slovinsko rovnako ešte len začalo riešiť otázku vysokej úrovne obmedzujúcej regulácie v niektorých sektoroch služieb. Uskutočnili sa reformy v záujme liberalizácie profesijných požiadaviek na architektov a inžinierov, ale iným otázkam, ktoré Komisia identifikovala, sa zatiaľ nevenovala žiadna pozornosť. Reformy by boli prínosom aj pre slovinské spracovateľské priemyselné podniky, ktoré sú závislé od konkurencieschopných vstupných služieb.
- (16) Efektívne verejné obstarávanie je kľúčom ku kontrole nákladov a zlepšeniu kvality zdravotníctva v Slovinsku. Rozšírenie centralizovaného obstarávania, ako aj iné formy hromadného obstarávania, ako napríklad spoločné obstarávanie medzi nemocnicami, zohráva rozhodujúcu úlohu pri zabezpečení spoľahlivej kvality inovatívnych produktov za konkurencieschopné ceny.
- (17) Slovinsko bojuje s neefektívnosťou verejného obstarávania. Konkurencia medzi uchádzačmi je pomerne nízka, ako to naznačuje nízky počet ponúk prijatých za tender a vysoký podiel rokovacích konaní bez predchádzajúceho zverejnenia. Posledný uvedený problém tiež znižuje transparentnosť. Profesionalizácia osôb zapojených do obstarávania je nízka a k dispozícii je malý počet záruk proti korupcii a tajným dohodám medzi uchádzačmi. Predovšetkým nezávislosť Národnej revíznej komisie je obmedzená, a to v dôsledku postupu, ktorým sa vymenúvajú jej členovia. Hoci podľa odhadov orgánov hospodárska trestná činnosť a korupcia spôsobili v minulých rokoch značné škody, niektoré reformy v oblasti boja proti korupcii ešte neboli prijaté.
- (18) Miera zasahovania štátu do hospodárstva je v Slovinsku naďalej vysoká, najmä vo finančnom sektore. V minulosti zverejnené privatizačné plány sa uskutočňovali pomalým tempom. Pokračovaním v privatizáciách by sa zvýšila životaschopnosť spoločností z dlhodobého hľadiska a znížili riziká pre verejné financie.
- (19) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2018 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Slovinska, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2018. Zároveň posúdila program stability na rok 2018, národný program reforiem na rok 2018 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Slovinsku v predchádzajúcich rokoch. Komisia zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Slovinsku, ale aj rozsah ich súladu s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.
- (20) Rada na základe hĺbkového preskúmania Komisie a tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2018 a jej stanovisko ⁽¹⁾ je zohľadnené najmä v odporúčaní 1.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Slovinsko v rokoch 2018 a 2019 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Zabezpečiť, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2019 nepresiahne 3,1 %, čo zodpovedá ročnej štrukturálnej úprave vo výške 0,65 % HDP. Prijat' a vykonávať zákon o zdravotnej starostlivosti a zdravotnom poistení a plánovanú reformu dlhodobej starostlivosti. Zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť a primeranosť dôchodkového systému, a to aj zvýšením zákonného veku odchodu do dôchodku a obmedzením predčasného odchodu do dôchodku. Zvýšiť zamestnateľnosť nízkokvalifikovaných a starších pracovníkov prostredníctvom celoživotného vzdelávania a aktivačnými opatreniami.
2. Vyvinúť alternatívne zdroje financovania pre rýchlo rastúce spoločnosti. Obmedziť prekážky vstupu na trh revíziou právnych predpisov týkajúcich sa trhov s výrobkami a znížiť administratívnu záťaž. Posilniť súťaž, profesionalizáciu a nezávislý dohľad vo verejnom obstarávaní. Uskutočniť privatizácie v súlade s aktuálnym plánom.

V Bruseli 13. júla 2018

Za Radu
predseda
H. LÖGER

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.